

APITOLY ZE ŽIVOTA JAROSLAVA HAŠKA

Také jeho divadelní hru o Haškovi si v tom článku velmi pochvaloval a pak se pustil do vlastního vzpomínání.

Historiku o flašinetáři, který hrál za „pětku“ před farou plnou hodinu, náležitě zveličil – v jeho podání hrál flašinetář celé dva dny, nechal Haška za jednu noc vypít osmdesát „černých se šutrem“ (černé kávy s rumem) a nepočítal se zdravým rozumem čtenářů.

Mnoho jiného toho ještě Michal Mareš napsal, a že při tom nesledoval pravdivé zpravodajství, svědčí i to, co napsal v tomto článku také o mně: „... Hašek se šetrně ujal syna obecního policajta, který měl obličej zničený lupusem a aby neurazil nešťastného chlapce stipendiem, zaměstnával ho diktováním Švejka...“

Bylo ještě mnoho nehorázností v tomto článku, a proto jsem redakci Svobodných novin napsal, co si o článku Michala Mareše myslím, a poukázal jsem na jednotlivé body se žádostí o jejich tiskovou opravu. Kromě toho požádal jsem redakci o oznámení, kdy se mám do redakce dostavit, abych tam osobně dokázal trestuhodný výmysl p. Mareše a to, že obličej nemám zničený lupusem a ani nějaké stopy, že bych někdy lupus měl, a také to, že mě Hašek přijal do svých služeb proto, že mě potřeboval, a ne proto, aby se mě šetrně ujal!

Dopis, který měl dokumentární formu, zaslal jsem v opise na vědomí Syndikátu českých spisovatelů. Od

Lipnice v zimě

Syndikátu jsem dostal krátkou odpověď, ve které bylo poděkování za „zajímavý“ dopis, ale s ohledem na to, že Syndikát prý je organizací odborovou, nemohou prý jej projednat.

Redakce Svobodných novin neměla rovněž zájem na tom, zda jsou v jejím deníku psány články pravdivé nebo ne, na dopis mi neodpověděla a předala jej p. Marešovi. Ten mi napsal, abych ho v redakci navštívil, že nebyl dobře informován (přestože se vydával za velkého Haškova znalce) a o mně že byl toho mínění, že jsem už dávno mrtev, a že se pokusí dát věc do pořádku.

Při mé osobní návštěvě v redakci se mi Michal Mareš omluvil a tím tato záležitost skončila. Haškovi těch „osmdesát černých se šutrem“ zůstalo, rovněž tak flašinetář a mně lupus!

Také Longen, bývalý ředitel „Adrie“ nepsal své vzpomínky na Haška zcela objektivně. Je v nich cítit zatrpklost, která ho svedla k zkrácení některých Haškových vlastností. Příčinou toho byl špatný rozchod Longena s Haškem.

Longen, zdá se, přepočítal se v kalkulaci, co mu vynesou dramata Švejka, který byl hrán dvakrát denně v „Adrii“ vždy při vyprodaném hledišti. Longenovy požadavky byly pravděpodobně ještě vyšší, a když další dramata Švejka nedodával Hašek v tempu, jak Logen žádal (poslední dramata: „Švejka na mírové konferenci v Janově“, zadal Longen Rudovi Maříkovi. Pamatuji se, že této hry jsme napsali jen několik listů, pro které si Mařík přijel a odvezl do Prahy), došlo mezi Haškem a Longenem k neshodě. Krátce potom přišel Longen do peněžní tísně, odejel i se svou ženou Xenou do Berlína a odtud poslal Haškovi vyčítavý dopis, který ještě neshodu mezi oběma prohloubil.

Longenem napsané historiky a vzpomínky na Haška nesou stopy této neshody.

Mnoho chaosu do vzpomínek na Haška přinesli také příležitostní návštěvníci Lipnice. Rok co rok přijde na Lipnici mnoho turistů a je mezi nimi většina, kteří chtějí něco slyšet o Haškovi. Při své poslední návštěvě na Lipnici ptal se mě kastelán lipnického hradu, jsem-li také tolik stále tázán na Haška. Mezi turisty bývá mnoho lidí „od péra“, kteří cestou z Lipnice upraví si to, co zde slyšeli, po svém a historika, třeba již ve svém původním podání trochu „přitažená“, dostane se do novin v úpravě hezky „přikrášlené“.

Důkazem toho byl i sjezd českých žurnalistů v roce 1946 v Havlíčkově Brodě. Žurnalisté zajeli si z Havlíčkovy Brodu na Lipnici a zde vykonali pietní návštěvu u Haškova hrobu a jeho domku. V týdnu na to bylo

mnoho novinových článků o tomto zájezdu, které byly spojeny s historikami, jejichž dokumentární hodnota nebyla valná.

Čas od času pokoušel jsem se některé nehoráznosti o Haškovi uvést na pravou míru, ale nikde, až na jedinou výjimku, nebyl o to zájem. Noviny často nestály o pravdu, ale o historiky, jaké jim předkládali Sauer, Mareš a jiní.

*

Hašek si neuměl vést své hospodářské záležitosti. Nedbal ani o pořádek v korespondenci, ani v příjmech, plynoucích z jeho autorských práv. I když jsem se chtěl pokusit zavést nějaký pořádek, nestál o to a ani to nedovolil. Pomůcky, které na mou žádost jednou koupil (pořadač, index apod.) hned rozdal. Byl spokojen a šťasten s tím, co měl a po jiném netoužil.

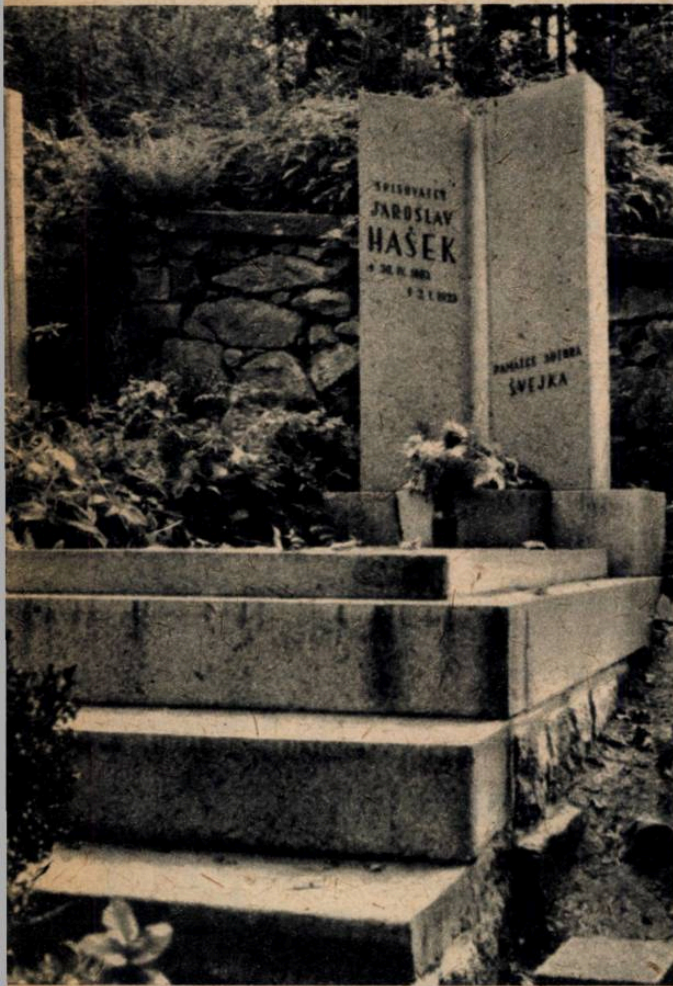
Po návratu z Ruska nevrátil se ke své ženě Jarmile Haškové, rovněž spisovatelce četných dobrých povídek. Rozešel se s ní ještě před odchodem na vojnu za první světové války. Z Ruska přijel do Prahy ve společnosti paní Šury (Alexandry Lvovy), která se s ním v krátké době přestěhovala z Prahy na Lipnici. Sdílela s ním zde všechny radosti i strasti.

Hašek na smrtelné posteli na připomínku dr. Nováka (který již viděl blízký konec), udělal poslední vůli. Poslední vůle měla jen pár řádků, a poněvadž byla psána v noci, kdy kromě lékaře, paní Šury a služky Špinarové nikdo jiný nebyl přítomen, podepsali ji jako svědci dr. Novák a R. Špinarová. Hašek i přes upozornění dra Nováka, zda neodkáže něco svým příbuzným, prohlásil, že jedinou dědičkou je paní Šura, a také to svou poslední vůlí potvrdil.

*

O Haškovi bylo napsáno hodně vzpomínek, z jejich autorů však bylo jen nepatrné procento těch, kteří se s ním osobně znali. Psali jen podle vyprávění „pamětníků“, takže jen málo toho, co napsali, je pravdivé. Je mou povinností uvést některé takové vzpomínky na pravou míru. Při Haškově diktování psal prý jsem průpisem inkoustovou tužkou. Toto tvrzení není správné. Tiskárna by z rukopisu psaného tužkou nezáležela, musel bych proto rukopis přepisovat perem. To se nedělo a jak pší ve svých vzpomínkách vpředu, psal jsem podle diktátu přímo perem a v jednom vyhotovení. Rukopis se každý den po napsání odesílal nakladateli a žádná kopie doma nezůstávala. Hašek chtěl koupit psací stroj od obchodníka s kancelářskými stroji Barchánka z Prahy, od kterého měl již nabídku s prospekty.

Příště dokoním

Haškov hrob na lipnickém hřbitově

● ANEKDOTA NA ČTVRTEK ● ANEKDOTA NA

Kolem desáté večer přiběhne do vřátnice hotelu pán v pyžamu a povídá vřátnému:

- Já ten pokoj ve 2. patře nechci.
- Ale vždyť je to ten nejlepší, jaký máme.
- Já vím, ale nechci ho.
- Máte tam koupelnu, rádio, telefon...
- To všechno vím, ale stejně ten pokoj nechci!
- Větší pohodlí už vám opravdu nabídnout nemůžeme.
- Já ten pokoj nechci a basta.
- Ale proč?
- Ono v něm totiž hoří.